

Επενδύσεις στην Παραγωγή, Αποθήκευση και Διαχείριση Ενέργειας από ΑΠΕ

στο πλαίσιο του έργου: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, που υλοποιείται για τη ΓΔ Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τετάρτη 13, Πέμπτη 14 Μαρτίου 2024

Με τη Χρηματοδότηση της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υπουργείο Εθνικής
Οικονομίας & Οικονομικών

1. Εισαγωγή στη Δίκαιη Μετάβαση

1. Ιστορικό του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Συμφωνία του Παρισιού (2016)

- Εγκρίθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή
- Προσπάθεια περιορισμού της αύξησης της θερμοκρασίας στο επίπεδο του **1,5 °C** πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα

Ανακοίνωση της Επιτροπής, με τίτλο: «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» (2019)

- Επίτευξη μιας **κλιματικά ουδέτερης Ένωσης** έως το **2050**

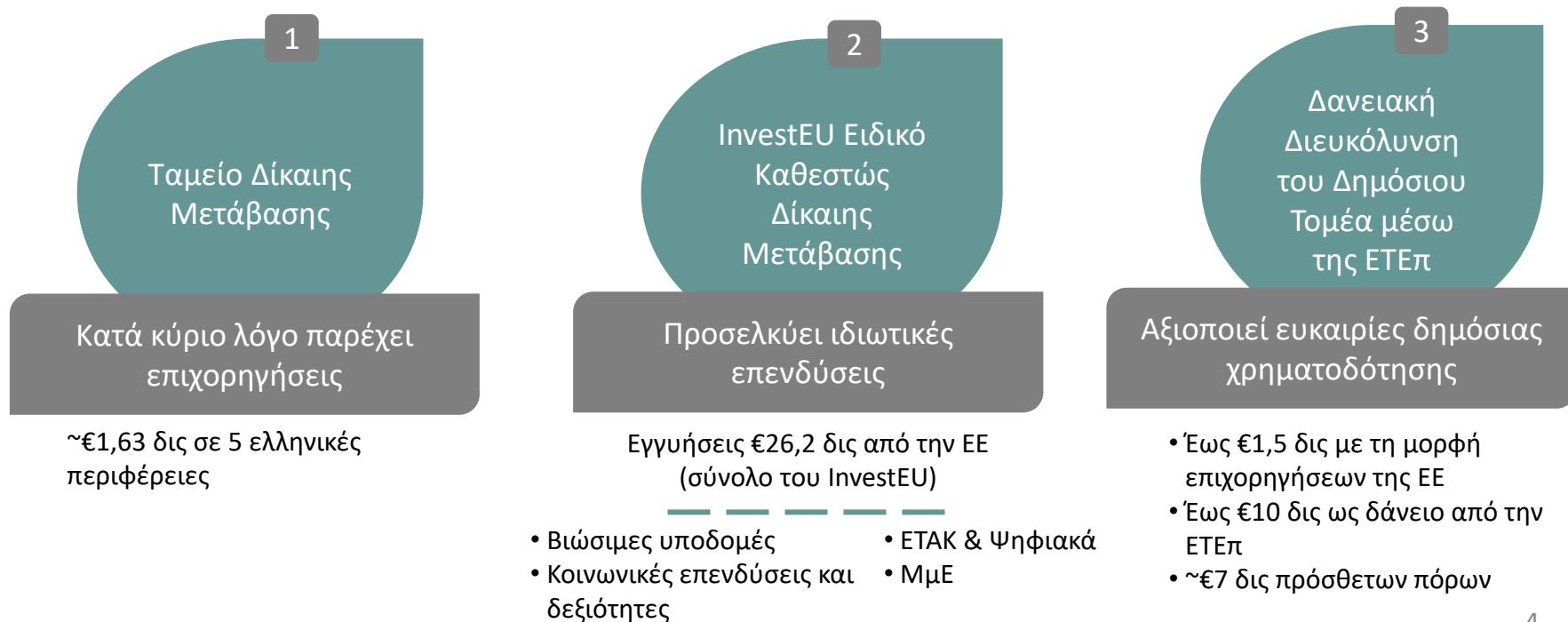
Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης (2020)

- Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία εξήγγειλε έναν Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης που θα παρέχει **πόρους** για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της διαδικασίας μετάβασης προς τον κλιματικό στόχο της Ένωσης για το 2030 και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας στην Ένωση έως το 2050, χωρίς να αφήνει κανέναν στο περιθώριο
- Ο Μηχανισμός εστιάζεται στις **περιφέρειες** και τους **τομείς** που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση λόγω της εξάρτησής τους από τα ορυκτά καύσιμα, όπως τον άνθρακα, την τύρφη και τον πετρελαιούχο σχιστόλιθο, ή της εξάρτησής τους από βιομηχανικές διεργασίες έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά διαθέτουν λιγότερες ικανότητες για τη χρηματοδότηση των απαραίτητων επενδύσεων

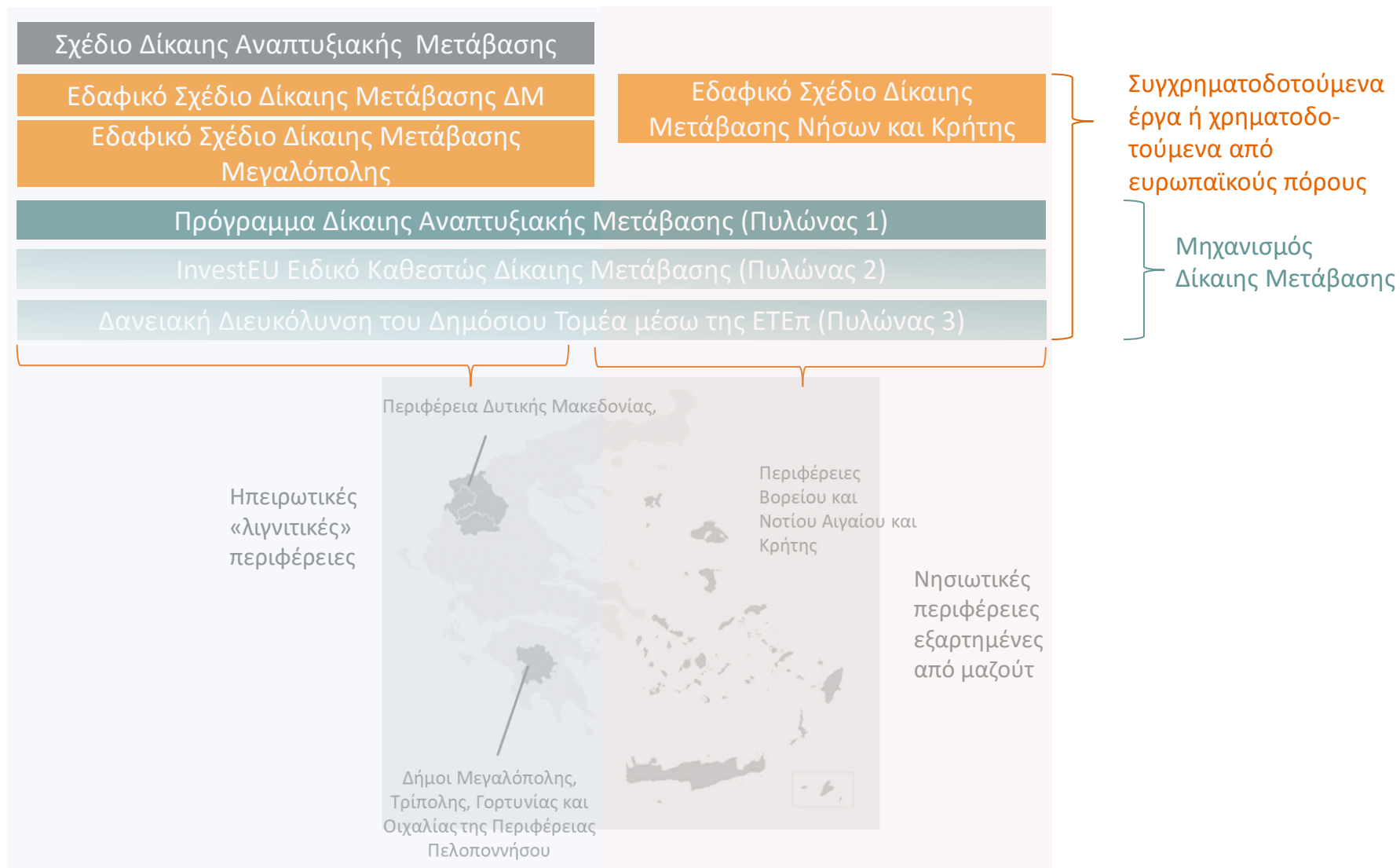
2. Αρχιτεκτονική του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης

- παρέχει ειδική χρηματοδότηση ώστε να ανταπεξέλθει η Ένωση στο κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία, στην οποία οι τυχόν εναπομένουσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου αντισταθμίζονται από ισοδύναμες απορροφήσεις
- αποτελείται από τρεις πυλώνες

3. Επιλέξιμες περιοχές και κύρια κείμενα χάραξης της εθνικής στρατηγικής Δίκαιης Μετάβασης

4. Διοίκηση της Δίκαιης Μετάβασης στην Ελλάδα

Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης www.eydam.gr

Η ΕΥΔΑΜ υπάγεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (σύμφωνα με τις αλλαγές που επήλθαν στο νέο κυβερνητικό σχήμα).

Σκοπός

- κεντρικός σχεδιασμός και προγραμματισμός των πολιτικών Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΔΑΜ) στο πλαίσιο της κατάρτισης και υλοποίησης του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 (ΠΔΑΜ) και των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ),
- διαχείριση και συντονισμός της υλοποίησης του ΣΔΑΜ και αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων για τον σκοπό αυτόν εθνικών ή ευρωπαϊκών πηγών χρηματοδότησης.

Ρόλος και αρμοδιότητες ΕΥΔΑΜ (Πυλώνας 3)

Συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής των έργων που θα περιλάβουν οι δημόσιοι φορείς στις αιτήσεις προς ΕΤΕπ και CINEA

- Εξέταση συμβατότητας έργων με ΣΔΑΜ και ΕΣΔΙΜ
- Διερεύνηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης
- Προτεραιοποίηση έργων
- Εξέταση δυνατοτήτων ομαδοποίησης έργων
- Γνωμοδότηση για τα έργα που θα περιληφθούν στην αίτηση

Εποπτεία της υλοποίησης των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση από τον Πυλώνα 3 έργων

Γνωμοδότηση για ενδεχόμενες τροποποιήσεις στα έργα των αρχικών αιτήσεων

2. Υφιστάμενα χρηματοδοτικά προγράμματα

1. Συνοπτική παρουσίαση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

Το ελληνικό Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

1. Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας 831,119,000.00 €

ΕΤΑΚ:
Εμβληματικές
υποδομές,
σύνδεση έρευνας –
παραγωγής, κ.ά.

ΜμΕ & ψηφιακά:
Ανταγωνιστικότητα
ΜμΕ και ψηφιακός
μετασχηματισμός

Επιχειρηματικά
πάρκα

Μεγάλες
ιδιωτικές
επενδύσεις

2. Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα 250,584,000.00 €

Ενεργειακή
αναβάθμιση

Καθαρή
ενέργεια

Συστήματα, δίκτυα, αποθήκευση
και ηλεκτροκίνηση

3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης – κυκλική οικονομία 62,000,000.00 €

Αναπροσαρμογή των εδαφών και των
εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία

Ανακύκλωση: Επαναχρησιμοποίηση, επισκευή και
ανακύκλωση των αποβλήτων των νέων παραγωγικών
επενδύσεων και των αναδυόμενων αλυσίδων αξίας

1. Συνοπτική παρουσίαση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

Το ελληνικό Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση 332,106,000.00 €

Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης

Προώθηση απασχόλησης: σε σχέση με το νέο παραγωγικό υπόδειγμα

Καταρτίσεις

Προσαρμοστικότητα εργαζομένων & επιχειρήσεων

Κοινωνική ένταξη: ευάλωτοι

Υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης & κατάρτισης, κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας

Ευαισθητοποίηση

5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας 88,746,200.00 €

Αναπλάσεις σε οικισμούς και αγροτικές περιοχές

GR-eco islands

6. Τεχνική βοήθεια 64,632,343.00 €

2. Παρουσίαση των δυνατοτήτων του Πυλώνα 3

Μορφή και ένταση ενίσχυσης

Δάνειο από ΕΤΕπ

- Δάνειο αυτόνομου έργου (standalone project loan) για ένα έργο π/υ τουλάχιστον €25 εκ.
- Τυποποιημένο δάνειο-πλαίσιο (framework loan) για έργα που αθροίζουν π/υ τουλάχιστον €25 εκ.
- Συντονισμένο δάνειο-πλαίσιο (coordinated framework loan) για έργα που αθροίζουν π/υ τουλάχιστον €25 εκ.

*** Οι ανωτέρω είναι οι κύριες μορφές δανειοδότησης**

Επιχορήγηση από την ΕΕ

- Σε ποσοστό έως 15% ή 25% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, του ποσού του δανείου*

*** Η Δυτ. Μακεδονία, η Μεγαλόπολη, η Κρήτη και το Β. Αιγαίο κατατάσσονται στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες. Ως εκ τούτου, η επιχορήγηση από την ΕΕ είναι 25% του ποσού του δανείου. Το δάνειο στις εν λόγω περιφέρειες δύναται να ανέλθει στο 72% του συνολικού π/υ του έργου. Αθροιστικά οι δύο μορφές ενίσχυσης (δάνειο & επιδότηση) μπορούν να φθάσουν στο 90% του π/υ του έργου. Στις Περιφέρειες Μετάβασης η επιχορήγηση είναι 15% επί του δανείου, αλλά το δάνειο δύναται κι εκεί να υπερβεί το 50% του συνολικού π/υ**

Διαθεσιμότητα πόρων για την Ελλάδα

- Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025: σε κάθε κράτος μέλος αναλογεί συγκεκριμένο μερίδιο επί του συνόλου της επιχορήγησης για το PSLF. Μετά την πάροδο της συγκεκριμένης ημερομηνίας και μέχρι την ολοκλήρωση του PSLF, στις 31 Δεκεμβρίου 2027, οι υπολειπόμενοι πόροι όλων των κρατών μελών αντιμετωπίζονται ως ένα ενιαίο ποσό και για την επιλογή των έργων ακολουθείται ανταγωνιστική διαδικασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων επιλέξιμων δημόσιων φορέων όλων των κρατών μελών**

**** Για την Ελλάδα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 προβλέπεται επιχορήγηση από την ΕΕ €62.97 εκατ., που αντιστοιχεί σε π/υ έργων περίπου €350 εκατ. (δική μας εκτίμηση).**

2. Παρουσίαση των δυνατοτήτων του Πυλώνα 3

«Εντάξεις» έργων έως σήμερα

Η μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας σε ένα πιο πράσινο μέλλον είναι το πρώτο έργο που λαμβάνει υποστήριξη από τον Πυλώνα 3 της ΕΕ

https://cinea.ec.europa.eu/news-events/news/transition-towards-greener-future-western-macedonia-first-project-supported-european-unions-public-2023-11-07_en

15 έργα

~ €81 εκ. συνολικός π/υ

€296.000 – €22.000.000
εύρος του π/υ των
επιμέρους έργων

... απομένουν ~€270 εκ.
(υπό προϋποθέσεις)

Ωφελούμενο κ-μ	Επιχορήγηση		
	Αρχική	Δεσμευμένη	Διαθέσιμη
AT	10.3	0	10.3
BE	13.9	0	13.9
BG	98.3	0	98.3
CY	7.7	0	7.7
CZ	124.5	21	103.5
DE	188	0	188
DK	6.8	0	6.8
EE	26.9	0	26.9
EL	63	14.5	48.5
ES	65.9	0	65.9
FI	35.3	0	35.3
FR	78.1	76.5	1.6
HR	14.1	0	14.1
HU	19.8	0	19.8
IE	6.4	0	6.4
IT	78.1	0	78.1
LT	20.7	0	20.7
LU	0.7	0	0.7
LV	14.5	0	14.5
MT	1.8	0	1.8
NL	47.3	16.2	31.1
PL	291.9	0	291.9
PT	17	0	17
RO	162.3	0	162.3
SE	11.8	10.6	1.2
SI	19.6	0	19.6
SK	34.8	0	34.8

2. Συνοπτική παρουσίαση των δυνατοτήτων του Πυλώνα 3

Επιλέξιμα έργα - Επιλέξιμοι φορείς

Τομείς έργων Κανονισμού PSLF

Ενδεικτικοί Τομείς

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Πράσινη και βιώσιμη κινητικότητα

Πρώθηση του πράσινου υδρογόνου

Αποδοτικά δίκτυα τηλεθέρμανσης

Δημόσια έρευνα

Ψηφιοποίηση

Περιβαλλοντικές υποδομές για την έξυπνη διαχείριση αποβλήτων και υδάτων

Βιώσιμη ενέργεια

Ενεργειακή απόδοση

Αστική ανανέωση και ανάπτυξη

Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία

Αποκατάσταση και την απολύμανση της γης και των οικοσυστημάτων

Υποστήριξη της βιοποικιλότητας

Αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων

Υποδομές κατάρτισης και κοινωνικές υποδομές

Τομείς έργων ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης

- [...] Ο πυλώνας 3 θα αξιοποιηθεί σε δημόσιες επενδύσεις που δεν παράγουν επαρκή ροή εσόδων (π.χ. υποδομές ενέργειας και μεταφορών, δίκτυα τ/θ, πράσινη κινητικότητα, ενεργειακή αποδοτικότητα, επενδύσεις ΑΠΕ κλπ) & σε έργα ενίσχυσης της οικονομικής διαφοροποίησης των εδαφών που επηρεάζονται από τη μετάβαση & είναι συμπληρωματικά με το ΤΔΜ (π.χ. νέα οδικά και σιδηροδρομικά έργα ή/ε ανακατασκευές & βελτιώσεις υφισταμένων, υποδομές/δίκτυα ύδρευσης, άρδευσης κλπ).

Επιλέξιμοι φορείς

- νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ως οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή ως οργανισμοί ιδιωτικού δικαίου στους οποίους έχει ανατεθεί δημόσια αποστολή

3. ΕΣΠΑ: ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 2021-2027

Προτεραιότητα Τίτλος Ε.Σ.	Τίτλος Πεδίου Παρέμβασης	Π/Υ ΔΔ
1. Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας		40,000,000.00 €
2. Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης		79,561,671.76 €
RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	15,000,000.00 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	16,061,671.76 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	15,000,000.00 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	3,500,000.00 €
RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	27,000,000.00 €
RSO2.6. ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Νομικά Πρόσωπα, ΔΙΑΔΥΜΑ.	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	3,000,000.00 €
3. Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας		38,920,044.71 €
4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)		57,746,374.12 €
4Β. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας		99,987,163.53 €
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)		130,570,969.35 €
RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5,000,000.00 €
RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2,000,000.00 €
RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	8,578,902.35 €
...

3. ΕΣΠΑ: ΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2021-2027

Προτεραιότητα Τίτλος Ε.Σ.	Τίτλος Πεδίου Παρέμβασης	Π/Υ ΔΔ
1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας		52,075,784.71 €
2. Αειφορική ανάπτυξη και βιώσιμη διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας		82,787,144.71 €
RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)	042. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	11,176,470.59 €
RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	19,058,823.53 €
RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	7,058,823.53 €
RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	5,882,352.94 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	8,235,294.12 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	063. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	5,294,117.65 €
RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	066. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	11,963,615.29 €
RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	11,176,470.59 €
RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	2,941,176.47 €
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας		30,043,722.35 €
4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής - Ανάπτυξη και βελτίωση κοινωνικών υποδομών της Περιφέρειας		60,087,443.53 €
5. Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική Ένταξη, Αντιμετώπιση της Φτώχειας και ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας		104,040,697.65 €
6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών της Περιφέρειας		73,440,209.41 €
RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	5,882,352.94 €
RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	4,705,882.35 €
RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	9,411,764.71 €
...	...	14

4. ΕΣΠΑ: Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

ΠΡΟΤ/ΤΑ	ΣΤΟΧΟΣ	Π/Υ
Π 01	«Ενεργειακή απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές»	1.296,07 εκ.€
	Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	
	Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν	
	Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε	
Π 02	«Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή»	444,06 εκ.€
Π 03	«Αστική Αναζωογόνηση»	288,90 εκ.€
Π 04	«Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων – Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία»	795,53 εκ.€
	Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομίας	
Π 05	«Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων»	640,95 εκ.€
Π 06	«Προστασία της Βιοποικιλότητας»	73,69 εκ.€
Π 07	«Βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα»	32,35 εκ.€
	Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	
Π 08	«Τεχνική βοήθεια» Σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ	11,36 εκ.€
Π 09	«Τεχνική βοήθεια» Σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ	23,92 εκ.€
ΣΥΝΟΛΟ: Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή»		3.606,84 εκ. € (Δ.Δ.)

5. Πρόγραμμα «Απόλλων»

Περιγραφή

Η εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ με συστήματα αποθήκευσης ώστε να καλυφθεί:

α) το 90% της κατανάλωσης των ευάλωτων νοικοκυριών και

β) το 50% της κατανάλωσης των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού (π.χ. κτίρια, αντλιοστάσια, οδοφωτισμός), των ΔΕΥΑ και των ΤΟΕΒ/ΓΟΕΒ.

Τρόπος υλοποίησης

Η ανάπτυξη των σταθμών ΑΠΕ θα πραγματοποιηθεί μέσω ανταγωνιστικών διαγωνισμών που θα απευθύνονται σε έργα ΑΠΕ που έχουν εξασφαλίσει όρους σύνδεσης στο Σύστημα και θα συμψηφίζεται η παραγόμενη ενέργειά τους με εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό με τις απαιτούμενες καταναλώσεις των ωφελούμενων.

Θα αξιοποιηθεί το μοντέλο των Ενεργειακών Κοινοτήτων και θα συσταθεί σε κάθε Περιφέρεια μία Ενεργειακή Κοινότητα Πολιτών, στην οποία θα συμμετέχουν οι εκάστοτε ΟΤΑ, ΓΟΕΒ-ΤΟΕΒ, ΔΕΥΑ και θα συγκεντρωθούν τα ευάλωτα νοικοκυριά.

1^η ΦΑΣΗ

- Σύσταση Ενεργειακών Κοινοτήτων πολιτών ανά Περιφέρεια
- Ανάλυση προφίλ κατανάλωσης και ενεργειακών αναγκών
- Διαστασιολόγηση απαιτούμενων έργων ΑΠΕ

Προκήρυξη ανοιχτού διαγωνισμού για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς υποστήριξη των ΟΤΑ

2^η ΦΑΣΗ

- Προκήρυξη διαγωνισμών για την κατασκευή, λειτουργία, συντήρηση έργων ΑΠΕ
- Επιλογή έργων ΑΠΕ με βάση την χαμηλότερη τιμή αποζημίωσης
- Σύναψη Συμβάσεων Λειτουργικής Ενίσχυσης μεταξύ Αναδόχων (Παραγωγών ΑΠΕ)- ΔΑΠΕΕΠ-ΕΚοιν Πολιτών

3^η ΦΑΣΗ

- Κατασκευή έργων
- Ηλέκτριση των έργων στο Σύστημα
- Σύναψη Συμβάσεων Συμψηφισμού μεταξύ Εκοιν Πολιτών – Προμηθευτή Η.Ε. – Αναδόχων (Παραγωγών ΑΠΕ)-

6. Πρόγραμμα «Φωτοβολταϊκά στη στέγη»

Περιγραφή

Το Πρόγραμμα «Φωτοβολταϊκά στη στέγη», επιχορηγεί τα νοικοκυριά για την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων με σύστημα αποθήκευσης και τους αγρότες για την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων με ή χωρίς σύστημα αποθήκευσης για αυτοκατανάλωση με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού.

Η μέγιστη επιλέξιμη εγκατεστημένη ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων ανά εγκατάσταση στο πλαίσιο του Προγράμματος που θα χρηματοδοτείται ορίζεται στα 10,8kW.

Διαθέσιμοι πόροι

Πίνακας 1: Κατανομή Προϋπολογισμού

Κατηγορία	Ωφελούμενοι	Δράση	Προϋπολογισμός (€)
A	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ευάλωτα Νοικοκυριά)	Εγκατάσταση ΦΒ σταθμού με σύστημα αποθήκευσης	45.000.000€
B	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ατομικό Εισόδημα <=20.000€ ή Οικογενειακό Εισόδημα <=40.000€)	Εγκατάσταση ΦΒ σταθμού με σύστημα αποθήκευσης	100.000.000€
Γ	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ατομικό Εισόδημα > 20.000€ ή Οικογενειακό Εισόδημα > 40.000€)	Εγκατάσταση ΦΒ σταθμού με σύστημα αποθήκευσης	63.000.000€
Δ	Αγρότες	Εγκατάσταση ΦΒ σταθμού με ή χωρίς σύστημα αποθήκευσης	30.000.000€
Συνολικός Προϋπολογισμός			238.000.000€

Δικαιούχοι

- Επιλέξιμοι ωφελούμενοι στην κατηγορία Α (Ευάλωτα Νοικοκυριά), είναι οι δικαιούχοι κοινωνικού οικιακού τιμολογίου, κατά την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με το Μητρώο Ευάλωτων Πελατών που τηρεί ο ΔΕΔΔΗΕ.
- Επιλέξιμοι ωφελούμενοι στην κατηγορία Δ (Αγρότες) είναι αποκλειστικά οι επαγγελματίες αγρότες και οι αγρότες ειδικού καθεστώτος, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.

Πίνακας 2: Ποσοστά Επιχορήγησης ΦΒ σταθμού και μπαταρίας

Κατηγορία	Ωφελούμενοι	Ποσοστό Επιχορήγησης ΦΒ σταθμού(%)		Ποσοστό Επιχορήγησης Μπαταρίας(%)	
		Ισχύς ≤ 5kWp	5kWp < Ισχύς ≤ 10,8kWp	Χωρητικότητα ≤ 5kWh	5kWh < Χωρητικότητα ≤ 10,8kWh
A	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ευάλωτα Νοικοκυριά)	65%	60%	100%	100%
B	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ατομικό Εισόδημα <= 20,000€ ή Οικογενειακό Εισόδημα <= 40.000€)	35%	25%	100%	100%
Γ	Οικιακές εγκαταστάσεις (Ατομικό Εισόδημα > 20,000€ ή Οικογενειακό Εισόδημα > 40.000€)	30%	20%	90%	90%
Δ	Αγρότες	40%	40%	90%	90%